

ДАЙДЖЕСТ ЕКОЛОГІЧНИХ НОВИН

15 – 30 червня 2023 р.

В УКРАЇНІ:

Уряд затвердив порядок управління побутовими відходами в особливих умовах

Постійні обстріли, знищена комунальна техніка, заміновані шляхи та сміттєві полігони – це те, з чим щодня стикаються українці в населених пунктах, де ведуться активні бойові дії. За такої ситуації збір та вивезення побутових відходів від домогосподарств ускладнені, а в деяких випадках неможливі. Як справлятися із утвореними побутовими відходами, щоб не перетворити ці території на суцільні сміттєзвалища, визначив на своєму засіданні Кабінет Міністрів України. “Сьогодні лінія активних бойових дій в Україні сягає більше тисячі кілометрів. Поруч з фронтом живуть українці, які у себе вдома чекають на Перемогу. Ми повинні забезпечити їм належні умови життя. Маємо, не чекаючи закінчення війни, подбати, щоб на цих територіях була організована робота із побутовими відходами вже зараз”, – прокоментував Міністр Руслан Стрілець. У документі також йдеться про алгоритм дій з твердими побутовими відходами під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного, природного або воєнного характеру. “Так, наприклад, внаслідок підриву окупантами Каховської ГЕС велика вода розмила майже 4 тисячі тонн твердих побутових відходів з полігонів та стихійних сміттєзвалищ. Українським Півднем дрейфують відходи різного походження, які зберігалися на площі понад 15 га. Через потрапляння у воду відходів та інших сторонніх предметів орієнтовні збитки докільню вже сягнули 28 млн гривень. Коли вода спаде до минулого рівня, розпочнеться масштабне очищення населених пунктів. Визначений Урядом алгоритм дій дозволить органам місцевої влади ефективно організувати цю роботу”, – зазначив Міністр.

Порядок управління побутовими відходами в особливих умовах визначає, що:

- на територіях, де обмежена можливість надання комунальної послуги з управління відходами, військові адміністрації організовуватимуть місця їх тимчасового зберігання (аналогічно тим, куди ввозять сьогодні відходи руйнації).

- там, де така можливість взагалі відсутня, майданчики тимчасового зберігання відходів пропонують організувати на прибудинкових територіях багатоквартирних будинків, територіях загального користування, підприємств, установ, організацій тощо. На присадибних, дачних і садових ділянках відходи мають роздільно збиратися за видами та зберігатися до відновлення комунальної послуги або прийняття окремих рішень військових адміністрацій.

Джерело: <https://mepr.gov.ua/kabinet-ministriv-ukrayiny-shvalyv-rishennya-neobhidni-dlya-podalshogo-provedennya-dvoh-velykyh-reform-u-dovkillyevij-sferi/>

***Фахівці Державної екологічної інспекції,
Держводагентства та мобільних лабораторій
продовжують досліджувати воду за 10-15 хімічними та
фізико-хімічними базовими показниками***

Фахівці Державної екологічної інспекції, Держводагентства та мобільних лабораторій продовжують досліджувати воду за 10-15 хімічними та фізико-хімічними базовими показниками: хлориди, мінералізація, кольоровість, жорсткість, лужність; нафтопродукти, розчинений кисень тощо. Усе це дає розуміння процесів, що відбуваються у воді. За результатами відібраних 16 – 17 червня проб:

- У річці Дніпро в межах міста Запоріжжя спостерігається підвищений вміст розчиненого кисню та перевищення гранично допустимої концентрації

по завислих речовинах в 1,44 раза, залізу в 1,9 раза. Вміст нафтопродуктів не виявлений.

- У р. Інгулець поблизу села Дар'ївка, Херсонщина, – перевищення гранично допустимої концентрації по завислих речовинах в 1,28 раза, залізу у 2 рази. Зниження вмісту розчиненого кисню.

- У р. Інгулець поблизу села Тамарине, Миколаївщина, зафіксовані перевищення нітритів в 1,3 раза та хлоридів в 1,6 раза, поступове зростання вмісту фосфатів. Підвищення концентрації хлоридів на основі багаторічних досліджень свідчить про повернення р. Інгулець до звичного стану.

- У Дніпро-Бузькому та Бузькому лиманах перевищень гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин у воді не встановлено.

- У Чорному морі продовжують фіксувати тимчасове зниження солоності води.

У деяких пробах, відібраних у р. Дніпро в районі Антонівського залізничного мосту встановлено перевищення органічних речовин за показником біологічне споживання кисню у 2,13 раза та р. Інгулець поблизу села Дар'ївка у 2,4 раза. Нагадаємо, що проби вод р. Південний Буг, р. Інгулець та донних відкладів Каховського водосховища направлені до Івано-Франківської лабораторії моніторингу вод Західного регіону для проведення досліджень на вміст важких металів, пестицидів, поліароматичних вуглеводнів, летких органічних сполук. Результати очікуються найближчим часом.

Джерело: <https://mepr.gov.ua/fahivtsi-derzhavnoyi-ekologichnoyi-inspektsiyi-derzhvodagentstva-ta-mobilnyh-laboratorij-prodovzhuyut-doslidzhuvaty-vodu-za-10-15-himichnymi-ta-fizyko-himic>

На Миколаївщині запрацювала водоочисна станція Держводагентства

Водники у м. Снігурівка Миколаївської області за допомогою мобільної водоочисної станції Kärcher WTC 5000 допомагають забезпечувати населення якісною питною водою. Це стало можливим завдяки сприянню Міндовкілля та допомозі Федерального Агентства Технічної Допомоги Німеччини (THW, Technisches Hilfswerk). Мобільна, компактна і потужна станція для очищення води Kärcher WTC 5000 застосовує кілька ступенів очищення та фільтрації води від домішок та забруднюючих речовин. Вона дозволить забезпечити підготовку питної води близько 5 тис. літрів на годину та буде переміщуватися населеними пунктами, мешканці яких зазнали дефіциту питної води через підрив окупантами греблі Каховської ГЕС.

Джерело: <https://mepr.gov.ua/na-mykolayivshhyni-zapratsyuvala-vodoochysna-stantsiya-derzhvodagentstva/>

Внаслідок підтоплення Україна може втратити до 70% лісових насаджень на півдні

Підтоплення лісових масивів через підрив Каховської ГЕС призвело до втрати біорізноманіття в лісах і в суміжних ландшафтах регіону. Про це повідомляє пресслужба ДП «Ліси України» у [Фейсбукі](#), передає Укрінформ. «Вже можна говорити про втрату біорізноманіття в лісах і в суміжних ландшафтах. Унаслідок підтоплення, скоріш за все, загине частина березових і дубових лісів, у тому числі і одні з найбільших дубів-велетнів Херсонщини, що ростуть у Збур'ївському лісництві неподалік від берега Дніпра. Хвойні також мають мало шансів, адже ми спостерігаємо тривале перебування дерев

у воді та вологому ґрунті», - йдеться в повідомленні. За даними фахівців, при підтопленні тривалістю до 10 днів гине до 30% лісових насаджень, а при тривалому підтопленні (від 10 до 20 днів) ймовірність загибелі становить до 70%. Крім того, серед короткострокових наслідків підтоплення експерти називають загнивання коренів і загибель дерев внаслідок браку кисню, погіршення стану дерев внаслідок масового ураження хворобами та шкідниками, а також деградація якості ґрунту та зниження його родючості. «Миттєве підняття води після підриву ГЕС не залишило шансів на виживання більшості тварин, які населяли лісові масиви Херсонщини. У Херсонській області постраждали мисливські угіддя загальною площею 27,5 тис. гектарів», - додають у держпідприємстві. За даними останнього державного обліку мисливських тварин за 2021 рік, на території цих мисливських угідь орієнтовно перебувало 1 059 особин копитних, 22 085 особин хутрових і 160 тис. пернатих. Серед довгострокових наслідків, які спостерігатимуться за рік, - посилення опустелювання, всихання насаджень через зниження рівня ґрунтових вод.

Фахівці не виключають підвищення пожежної небезпеки у зв'язку із зниженням рівня ґрунтових вод у хвойних насадженнях. Як повідомлялося, внаслідок екоциду на Херсонщині залило водою 55 тис. га лісів, з яких 47 тис. га – це окуповані території. На Миколаївщині повинь накрила майже 3 тис. га лісових насаджень.

Джерело: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3726484-vnaslidok-pidtoplenna-ukraina-moze-vtratiti-do-70-lisovih-nasadzen-na-pivdni.html>

Українські юні екологи вибороли 35 нагород на Олімпіаді геніїв у США

Учні Малої академії наук вибороли 35 нагород на GENIUS Olympiad у США. Про це повідомляє [Міністерство освіти та науки](#), передає Укрінформ.

Сьогодні найбільша українська делегація учасників GENIUS Olympiad повернулася до Києва зі США. 47 учнів Малої академії наук представили

Україну в Рочестерському технологічному інституті, що у штаті Нью-Йорк. Загалом українська делегація привезла 35 нагород. Серед переможців — 14

учасників із почесною відзнакою, 9 учасників із бронзовими медалями, 7 - зі срібними та 5 - із золотими", - йдеться у повідомленні.

Джерело: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3724838-ukrainski-uni-ekologi-viboroli-35-nagorod-na-olimpiadi-geniiv-u-ssa.html>

Попри війну Україна продовжує виконувати зобов'язання за Оргузькою конвенцією та має прогрес у відкритті довіклієвих даних

Про це під час свого виступу на 27-му засіданні Робочої Групи Сторін Оргузької конвенції у Женеві розповіла Євгенія Попович, директорка Департаменту цифрової трансформації та електронних публічних послуг Міндовкілля. Українська делегація відкрила засідання та розпочала порядок денний. «Для нас важливо, аби в умовах постійних терористичних та інформаційних атак росії, українці мали доступ до повної аналітики про шкоду, яка завдається нашому довікллю – від російської техніки, підриву об'єктів інфраструктури, горіння лісів, забруднення відходами тощо», – наголосила Євгенія Попович.

Ключові тези виступу:

- Україна продовжує реалізовувати амбітні плани з цифровізації сфери захисту довіклля. Адже цифровізація – це першочергово про прозорість, доступність та ефективність. Для цього була створена діджитал платформа ЕкоСистема, через яку українці отримують адміністративні послуги та доступ до довіклієвих реєстрів;

- робота над проектом триває. Наприклад, вже найближчим часом на платформі з'явиться Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів, який в подальшому буде інтегрований з Європейським РВПЗ;

- в Україні запущено нову систему контролю і моніторингу екологічної ситуації – онлайн ресурс ЕкоЗагроза. Відтак кожен може спілкуватись з державою в онлайн форматі та слідкувати за станом довкілля у смартфоні. На платформі в режимі реального часу відображається інформація, яка рятує життя. Це сповіщення про повітряні тривоги, хімічну та радіаційну небезпеки, дані щодо стану повітря, води та ґрунту, про стихійні сміттєзвалища, небезпечні відходи, інструкції на випадок катастрофи, вплив воєнних дій на довкілля;

- на Екозагрозі у відкритому доступі публікується і оперативна інформація щодо наслідків підриву росіянами Каховської ГЕС.

Під час засідання представники Грузії, Норвегії, Великобританії та інших країн Європейського Союзу висловили свою підтримку Україні, жорстко засудили дії РФ та наголосили на жахливості підриву Каховської ГЕС. Європейські колеги відзначили результати України у сфері дотримання Орґуської конвенції навіть під час війни.

Джерело: <https://mepr.gov.ua/popry-vijnu-ukrayina-prodovzhuje-vykonuvaty-zobov-yazannya-za-orguskoyu-konventsiiyeyu-ta-maye-progres-u-vidkrytti-dovkillyevyih-danyh/>

Важливі рішення для України на Боннській конференції зі зміни клімату

Завдяки наполегливій роботі української делегації на Боннській конференції відтепер звіти Секретаріату Рамкової конвенції ООН про зміну клімату міститимуть примітку про тимчасову окупацію територій Криму, Донецької та Луганської областей. Що допоможе запобігти використанню маніпулятивної інформації з боку росії. Також під час двотижневої Боннської конференції українська делегація поінформувала міжнародну спільноту про

катастрофічні наслідки цілеспрямованого підриву росією греблі Каховської ГЕС та інші екологічні злочини рф. Зокрема, було представлено звіт «Шкода клімату від війни росії в Україні», що відображає результати аналізу обсягу викидів парникових газів, пов'язаних із російською збройною агресією проти України за 12 місяців війни. Дослідження проведене за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» (МФВ), Швеції, Європейського кліматичного фонду та Федерального міністерства економіки та кліматичних дій Німеччини в рамках проєкту Міжнародної Кліматичної Ініціативи. За підрахунками експертів, за рік повномасштабної війни у довкілля потрапило понад 119 мільйонів тонн парникових газів. Це майже рівнозначно обсягу викидів Бельгії за рік. Сюди увійшли як прямі викиди від бойових дій, так і спричинені ними пожежі та майбутня відбудова. Крім того, українська делегація провела низку двосторонніх зустрічей в рамках Конференції з представниками Швейцарії та Японії для узгодження подальших кроків для співпраці у сфері скорочення викидів парникових газів відповідно до Паризької угоди. Привернути увагу делегатів кліматичної конференції до питання негативного впливу російської збройної агресії проти України на довкілля та поглиблення кліматичної кризи намагалися і екоактивісти. Вони влаштували акцію протесту на підтримку України, долучилася до якої і відома кліматична активістка Грета Тунберг.

Джерело: <https://mepr.gov.ua/vazhlyvi-rishennya-dlya-ukrayiny-na-bonnskij-konferentsiyi-zi-zminy-klimatu/>

Міністр Руслан Стрілець на зустрічі міністрів довкілля країн ЄС розповів про наслідки для довкілля від підриву Каховської ГЕС

Руслан Стрілець запросив колег міністрів відвідати Україну, щоб вони на власні очі побачили те, до чого призводить війна. І зрозуміли, що таке росія. Бо переконатись у цьому сьогодні можна лише тут, в Україні. «На жаль, є речі, які ми вже ніколи не відновимо. Це ті екосистеми, які зміло у

Чорне море після підриву Каховської ГЕС. Це – 20 тисяч тварин, які потенційно загинули. Це ендемічні види, що зустрічалися лише на Півдні України. Це збитки, які неможливо оцінити в грошовому еквіваленті», – наголосив Руслан Стрілець. Разом із країнами-партнерами Україна розробила унікальні методології для оцінки екологічних втрат. За понад рік великої війни збитки вже перевищили 52 мільярди євро. Міністр подякував європейським колегам та Єврокомісії за підтримку України в ці дні сьогодні. «Формула миру Президента України Володимира Зеленського не має альтернатив. Це – основа українського шляху до миру. Це слова Президентки Єврокомісії Урсули Фон дер Ляєн. Я дякую Швеції, яка наразі головує у Раді ЄС, за можливість сьогодні вчергове нагадати про страшні злочини, які чинить росія щодня на нашій землі. Дякую Єврокомісару з питань навколишнього середовища, океанів та рибальства Virginijus Sinkevičius за постійну системну комунікацію та підтримку Україну у нашій боротьбі за свою землю та своє довкілля», – зазначив Руслан Стрілець.

Джерело: <https://mepr.gov.ua/ministr-ruslan-strilets-na-zustrichi-ministriv-dovkillya-krayin-yes-rozpoviv-pro-naslidky-dlya-dovkillya-vid-pidryvu-kahovskoyi-ges/>

Міндовкілля та МОН домовилися розвивати систему екоосвіти в Україні

Для цього була створена відповідна Міжвідомча робоча група, яка дослідить проблемні питання та напрацює заходи для удосконалення та підвищення рівня системи

екологічної освіти в Україні. Фахівці міжвідомчої групи працюватимуть над:

- розбудовою якісної системи багаторівневої, інтегрованої та доступної екологічної освіти та просвіти українців;
- удосконаленням стандартів екологічної освіти;
- написанням Стратегії розвитку екологічної освіти, просвіти та інформування для сталого розвитку України.

За словами Міністра Руслана Стрільця, важливо, аби екоосвіта й ековиховання стали одним з найважливіших пріоритетних напрямків в Україні. Це основа основ, яка закладається ще з дитячого садочка та дозволяє нам будувати сучасну Україну. Як свідчить досвід країн ЄС, високий рівень екологічної свідомості та екологічної культури населення сприяє покращенню стану довкілля. Комплексний підхід з екологічної освіти та виховання

сприятиме бережному ставленню до довкілля, закладе основи розуміння екологічних процесів і джерел порушення природної рівноваги. Як результат – підвищить загальнодержавний рівень екологічної культури. З відповідним наказом Міндовкілля та МОН можна ознайомитися за [посиланням](#).

Джерело: <https://mepr.gov.ua/mindovkillya-ta-mon-domovylsya-rozvyvaty-systemu-ekoosvity-v-ukrayini/>

З 1 жовтня в перехідній фазі запрацює механізм регулювання викидів вуглецю на кордоні з ЄС

Європейська комісія вже [опублікувала проєкт](#) імплементаційного регламенту, де детально описано: зобов'язання щодо звітності; інформація, яку мають вказувати імпортери ЄС щодо товарів на які поширюється СВАМ; тимчасова методологія для розрахунку вбудованих викидів, що вивільняються під час виробничого процесу товарів на які поширюється СВАМ. Наразі в ЄС триває громадське обговорення законопроектів, які регулюють впровадження СВАМ під час його перехідної фази, яке триватиме до кінця 2025 року. Опісля Європейська комісія планує ухвалити 13 підзаконних актів, які наберуть чинності перед повноцінним запуском СВАМ 2026 року.

Нагадаємо, СВАМ (Carbon Border Adjustment Mechanism) – це механізм, що покликаний запобігти забрудненню навколишнього середовища вуглецем, шляхом збору податку з імпортерів ЄС за ввезення товарів із вуглецевим слідом.

З 1 січня цього року в Україні функціонує система моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів. А Концепція СВАМ для України відображатиме європейську систему торгівлі квотами на викиди парникових газів та водночас закладатиме можливість зменшення суми виплат для імпортерів у разі наявності національного механізму оплати саме за викиди парникових газів. В Україні вже діє податок на викиди двоокису

вуглецю як один з механізмів оплати за викиди парникових газів та активно ведеться робота над впровадженням національної системи торгівлі квотами на викиди парникових газів.

Джерело: <https://mepr.gov.ua/z-1-zhovtnya-v-perehidnij-fazi-zapratsyuye-mehanizm-regulyuvannya-vykydiv-vugletsyu-na-kordoni-z-yes/>

У СВІТІ

Дослідження показує, що втрата активів, що працюють на викопному паливі, не призведе до зубожіння широкої громадськості

Нове дослідження показало, що швидке скорочення викопного палива, необхідне для уникнення руйнівної катастрофи клімату, матиме мінімальний фінансовий вплив на переважну більшість людей.

Дослідження, опубліковане в четвер, показує, що втрата активів, що працюють на викопному паливі, матиме мінімальний вплив на широку громадськість.

«Ми виявили, що більшість фінансових втрат, пов'язаних із забруднювальними активами, понесуть більш заможні верстви суспільства», — сказав співавтор Лукас Шансель, професор економіки в Sciences Po в Парижі. «Лише невелику частку фінансових втрат понесе на собі робітничий і середній клас».

Дослідження, опубліковане в журналі [Joule](#), виявило, що в країнах з високим рівнем доходу дві третини фінансових втрат понесуть найзаможніші 10%. В той же час уряди могли б легко компенсувати мінімальний вплив на людей із середнім і нижчим рівнем достатку. [Link](#)

За межами Монреаля: шість місяців минуло з часу прийняття угоди про зупинення втрати біорізноманіття, де ми зараз?

За шість місяців, що минули після саміту [Cop15](#), деякі важливі екологічні угоди підняли питання природи і винесли їх на міжнародний порядок денний, але також були і невдачі в досягненні цілей «історичної» угоди щодо зупинення втрати біорізноманіття, укладеної в Канаді в грудні минулого року. Очікується неофіційна звірка з цього питання між міністрами навколишнього середовища на кліматичному Cop28 в Дубаї пізніше цього року перед наступним Cop з біорізноманіття в Туреччині в 2024 році. [Link](#)

Досі плакає любов до виноградної лози: столітній житель, який побудував перший сад на даху у Барселоні

Коли Хоан Карулла Фігерес перетворив терасу на даху своєї квартири в [Барселоні](#) на сад, це було через ностальгію за його сільським походженням. Шістдесят п'ять років потому екологічні концепції, яких він давно дотримувався, стали звичайними, і його визнають піонером органічного землеробства.

Його підхід до сільського господарства — це те, що ми сьогодні називаємо органічним, але Карулла наполягає, що він не робить нічого

нового і що бідні фермери завжди займалися органічним землеробством через необхідність.

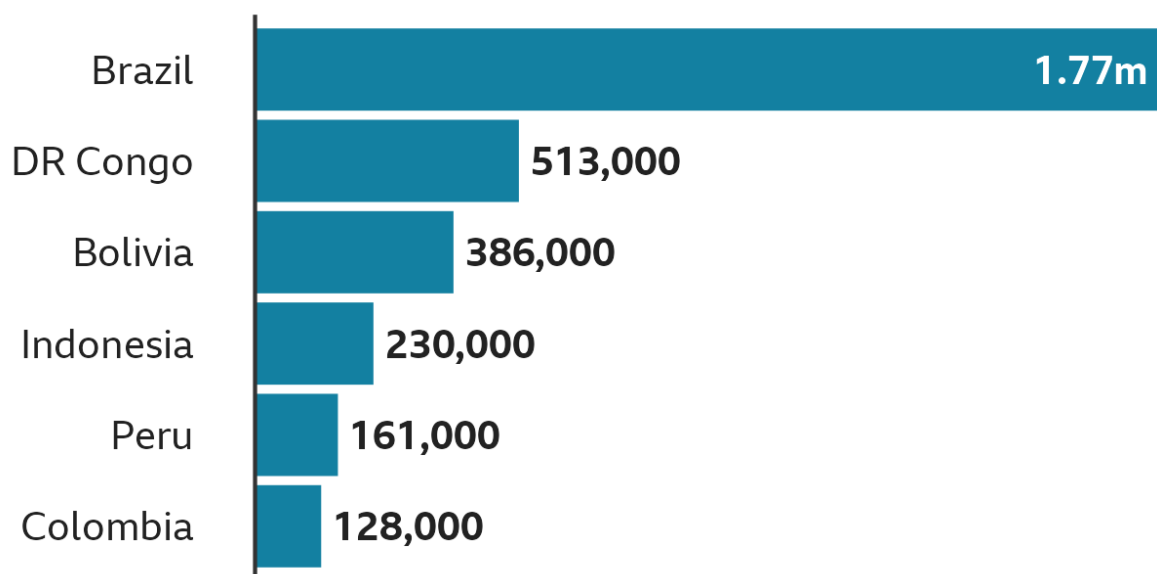
«У моїх дідуся і бабусі було мало землі і не було грошей на добрива, — каже він. «Вони використовували відходи тваринного і рослинного походження, соломку. Ми жили ощадливо. Ми не голодували, ми просто жили». [Link](#)

Зміна клімату: вирубка лісів зростає, незважаючи на обіцянки

[Згідно з новими дослідженнями](#), минулого року втрати дерев різко зросли, втрачено площу тропічного лісу розміром зі Швейцарію. Це означає, що політична обіцянка покласти край вирубці лісів, зроблена на COP26 світовими лідерами, не відповідає дійсності. У 2022 році щохвилини втрачалось близько 11 футбольних полів лісу, причому Бразилія є країною лідером в руйнуваннях.

Top countries for primary tropical forest loss

Hectares lost in 2022

Source: Global Forest Watch

Одним із ключових моментів кліматичної зустрічі COP26 у 2021 році стало те, що понад 100 світових лідерів підписали [Глазговську декларацію](#) про ліси, де вони зобов'язалися спільно працювати над «припиненням і зверненням до 2030 року втрати лісів і деградації земель».

Загалом зареєструвалися лідери з країн, які займають близько 85% світових лісів. Серед них був колишній президент Бразилії Жаїр Болсонаро, який [послабив дотримання екологічних законів](#), щоб дозволити розвиток тропічних лісів Амазонки. [Link](#)

Співпраця є ключем до забезпечення чистого повітря для всіх, кажуть експерти

Четвертий щорічний [Міжнародний день чистого повітря для блакитного неба](#) відбудеться 7 вересня 2023 року під гаслом «Разом за чисте повітря», акцентуючи увагу на необхідності міцного партнерства, збільшення інвестицій і спільної відповідальності для подолання забруднення повітря.

Забруднення повітря, яке вважається [найбільшою](#) небезпекою для здоров'я навколишнього середовища що може призводити до інсульту, захворювань серця та легенів, респіраторних захворювань, таких як пневмонія, і рак. Оскільки понад [99 відсотків](#) населення світу дихає небезпечним повітрям, експерти кажуть, що ми повинні діяти терміново заради здоров'я та благополуччя людей. Забруднення повітря також тісно пов'язане із загостренням кліматичної кризи, і воно впливає на екосистеми, загрожуючи продовольчій безпеці та економічній продуктивності.

«Завдяки темі цього року «Разом за чисте повітря» ми хочемо заохочувати співпрацю через кордони, між секторами та за межами, щоб зменшити забруднення повітря та залучити фінансування та інвестиції на заходи та рішення щодо якості повітря», — каже Мартіна Отто, керівник відділу [Секретаріат Коаліції клімату та чистого повітря](#), скликаної ЮНЕП. «У кожного є своя роль, і кожен може отримати користь. Чисте повітря є невід'ємною частиною безпечного, чистого, здорового та сталого довкілля».

Щоб усунути проблему [забруднення повітря](#), уряди повинні запровадити законодавство та стимули, які сприятимуть інвестиціям у чисте повітря в різних секторах. Існують перевірені недорогі [рішення](#) щодо забруднення повітря, які можуть принести багато важливих переваг для здоров'я та зменшити потепління у найближчій перспективі. Перехід на чисті енергії та шляхи з нульовим енергоспоживанням у транспорті, будівлях та інших приміщеннях також можуть принести переваги чистого повітря.

Тим часом відмова від нестабільних моделей виробництва та споживання може зменшити викиди шкідливих забруднюючих речовин. Люди можуть [змінити спосіб життя](#), щоб зменшити свої викиди, водночас [закликаючи](#) уряди та підприємства, включаючи фінансові установи, взяти на себе зобов'язання щодо нульових викидів. [Link](#)

П'ять порад для більш екологічного життя

Харчування – вибирайте місцеві страви рослинного походження

Вибір рослинної дієти, коли це можливо, є найефективнішим способом зменшити широкомасштабний негативний вплив на навколишнє середовище. Розширення сільського господарства спричиняє майже [90 відсотків](#)

глобального вирубування лісів, тоді як близько 25 відсотків світової поверхні суші використовується для випасу худоби.

Подорожі – уникайте коротких поїздок на автомобілі.

Приблизно 9 [5 відсотків](#) світового транспорту все ще працюють на викопному паливі, а на транспортний сектор безпосередньо припадає [23 відсотки](#) глобальних викидів вуглекислого газу, пов'язаних з енергетикою. Використання громадського чи спільного транспорту, а ще краще – ходьба пішки чи велосипед, може допомогти зменшити викиди і забруднення повітря. Це також може сприяти зміні способу планування міст.

Житло – внесіть прості зміни вдома та на роботі

Будівлі спричиняють [21 відсоток](#) загального обсягу викидів парникових газів, головним чином через електроенергію, опалення та охолодження. Прості дії в домогосподарствах і офісах можуть зменшити потребу в енергії. Це включає використання природного освітлення, переодягання замість того, щоб покладатися на опалення чи охолодження, а також перехід на більш екологічні меблі та енергоефективні прилади.

Покупки – подумайте, перш ніж купувати

За даними Світового банку, людство щорічно виробляє [2,24 мільярда тонн](#) твердих побутових відходів, з яких лише 55 відсотків утилізуються на контрольованих об'єктах. У цю епоху надмірного споживання, експерти кажуть, що споживачі повинні змінити моделі покупок, щоб враховувати, що їм потрібно, віддати перевагу продуктам, які служать довше, купувати речі для спільного використання та ремонтувати. Ці методи можуть зменшити використання матеріалів, що займають значну площу, таких як пластик, папір і текстиль, зменшуючи відходи та пов'язані з ними викиди.

Відпочинок – заново відкрийте для себе місцеві пам'ятки

Те, як люди проводять дозвілля, в тому числі на туризм і рекреацію, значно впливає на навколишнє середовище. Люди можуть вжити ефективних дій, щоб перейти до більш екологічного дозвілля, залишаючись на місці та підтримуючи підприємства поблизу. На сектор туризму припадає близько [8 відсотків](#) усіх викидів. Під час подорожей на далекі відстані експерти радять подовжувати час перебування, харчуватися місцевою їжею та уникати одноразових товарів на користь продуктів багаторазового використання, зокрема посуду. [Link](#)

Всесвітній день охорони навколишнього середовища привертає увагу до вирішення проблеми забруднення пластиком

У 2023 році виповнюється 50 років Всесвітньому дню навколишнього середовища після того, як він був заснований Генеральною Асамблеєю ООН

у 1972 році. За останні п'ять десятиліть під керівництвом Програми ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП) цей день став одним із найбільш глобальні платформи для захисту навколишнього середовища. Десятки мільйонів людей беруть участь онлайн та через особисті заходи, події та дії по всьому світу.

«Пластик виготовляється з викопного палива — чим більше пластику ми виробляємо, тим більше викопного палива ми спалюємо, і тим більше ми погіршуємо кліматичну кризу. Але у нас є рішення», – сказав генеральний секретар ООН Антоніу Гутерріш у своєму посланні до Всесвітнього дня охорони навколишнього середовища. «Ми повинні працювати як єдине ціле – уряди, компанії та споживачі – щоб позбутися нашої залежності від пластику, боротися за нуль відходів і побудувати справді циркулярну економіку».

Щороку людство виробляє понад [430 мільйонів тонн](#) пластику, дві третини з яких – це недовговічні продукти, які незабаром стають відходами. У той час як соціальні та економічні витрати від забруднення пластиком коливаються від [300 до 600 мільярдів доларів США](#) на рік.

Відповідно до останнього звіту ЮНЕП [Turning off the Tap](#), забруднення пластиком може зменшитися на 80 відсотків до 2040 року, якщо країни та компанії зроблять глибокі зміни в політиці та на ринку, використовуючи існуючі технології. [Link](#)

Дослідження виявило вплив людини на дику природу навіть у заповідних зонах

До 2030 року, якщо ініціатива «[30 на 30](#)», підтримана більш ніж 100 країнами, буде успішною, 30% наших сухопутних і океанських екосистем будуть визначені охоронюваними територіями, призначеними для збереження біорізноманіття та сприяння обмеженню впливу зміни клімату. Однак у дослідженні, проведеному екологом Університету Райса Лідією Бодро та її співробітниками, вперше повідомляється, що тропічні ссавці, які живуть у захищених територіях, так само страждають від наслідків діяльності людини, навіть якщо вона відбувається за межами захищених кордонів. Ґрунтуючись на найбільшому довгостроковому обстеженні дикої природи за допомогою фотокамери, дослідження проливає світло на те, як антропогенні стресори, такі як щільність людської популяції та фрагментація середовища існування, впливають на 159 видів ссавців у 16 заповідних територіях у трьох

біогеографічних регіонах. Дослідження, опубліковане в Nature Ecology & Evolution, може сприяти прийняттю рішень щодо біорізноманіття учасників «30 на 30».[Link](#)

Глобальний аналіз політаторів у містах: дикі бджоли та метелики піддаються особливому ризику

Метелики найбільше страждають від зростання міст. Зменшення ареалів існування та доступності їжі призводить до скорочення їх популяції. Те саме стосується багатьох диких бджіл, які літають рано навесні. Згідно з новим дослідженням Університету Мартіна Лютера Галле-Віттенберг (MLU) і Академії наук Китаю в «Ecology Letters», це покищо не вплинуло на політацію, оскільки, наприклад, медоносні бджоли можуть компенсувати зменшення кількості політаторів у містах. Дослідження є першим комплексним аналізом предмета та включає дані 133 досліджень. Результати підкреслюють важливість природоохоронних заходів у містах.

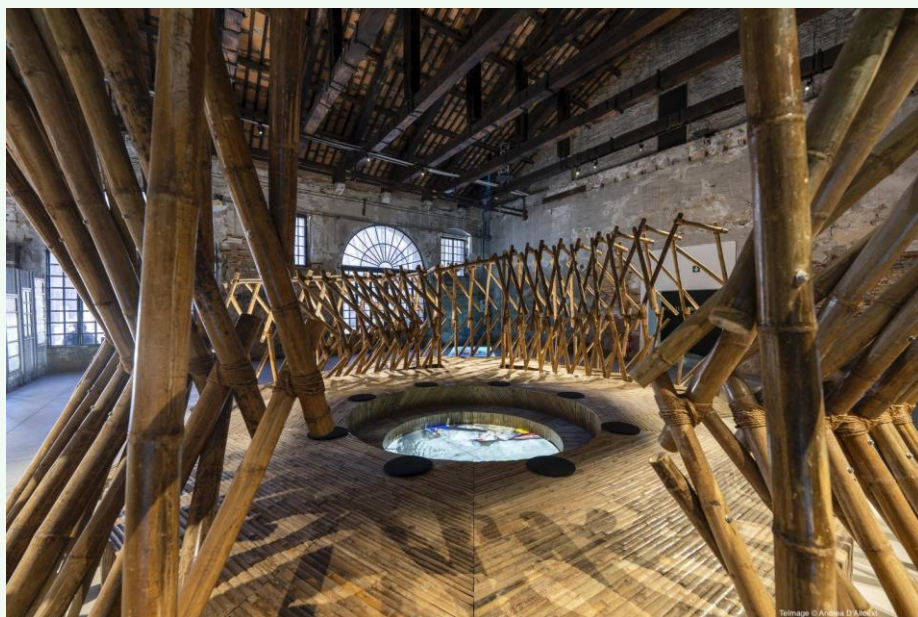
Міста розширюються по всьому світу, і це суттєво впливає на середовище проживання багатьох видів тварин. Результат: непроникні поверхні, зменшення різноманітності рослин і більше забруднення навколишнього середовища, наприклад освітлення та забруднення повітря. Особливо страждають політатори, чия робота є важливою для процвітаючої

екосистеми, а отже, і продовольчої безпеки людини. «Є багато досліджень, які вивчали взаємозв'язок між урбанізацією, поліаторами та ефективністю полінації та виявили негативні наслідки. Оскільки ця робота дуже складна та трудомістка, дослідження зазвичай обмежуються окремими містами чи регіонами», — пояснює біолог доктор Панайотіс. Теодору з MLU. Щоб отримати глобальний огляд, він і дослідники з Академії наук Китаю проаналізували дані 133 окремих досліджень, які вивчали, як зростання міст впливає на поліаторів та їх ефективність полінації. Аналіз враховує всі континенти Землі, за винятком Антарктиди. Результати малюють чітку картину: «У міру зростання урбанізації чисельність і біорізноманіття багатьох поліаторів зменшуються», — говорить Теодору. [Link](#)

Філіппінський павільйон використовує міську акупунктуру, щоб вирішити проблему недосконалої екології Маніли на Венеціанській архітектурній бієнале 2023 року

На [18-й міжнародній архітектурній виставці La Biennale di Venezia павільйон Філіппін](#) представляє виставку, яка досліджує екологію соціальні аспекти впливу лиману Тріпа-де-Галліна в Манілі. Вода, яка колись була механізмом пом'якшення наслідків повеней, тепер стала перевантаженою та забрудненою, що впливає на життя прилеглих громад. [Павільйон](#) має на меті представити ініціативу, яка би збрала та дослідила нутроці лиману та співпрацювала з мешканцями, щоб знайти адекватні та стійкі архітектурні рішення.

Виставка під назвою «Тріпа де Галліна: кишки лиману» у Венеції спільно курується архітектором Чойе Функ і Семом Домінго та представляє роботу Архітектурного колективу, представленого Б'єном Альваресом, Метью Ганом, Ар. Лайл Ла Мадрид, Ноель Нарсісо та Арнольд Раньяда. Виставка має на меті зробити ці зусилля відомими ширшій аудиторії, заохотити до співчуття, співпраці, роздумів і зібрань. За словами тимчасового президента Сенату Лорена Легарди, «Філіппінський павільйон створює шлях для дослідження та обговорення того, які дії ми можемо вжити для більш сталого майбутнього. Ця виставка служить основою для надії на чистіше довкілля та зміцнення стосунків». Павільйон також буде доступний через [цифрові програми](#) та віртуальні тури. [Link](#)

Захищені морські території покращують здоров'я та багатство прилеглих громад

Захист океану та забезпечення засобів до існування та продовольчої безпеки не повинні бути взаємовиключними. Нове дослідження, проведене [Смітсонівським дослідницьким центром навколишнього середовища \(SERC\)](#), показує, що обмеження людської діяльності в частинах океану може покращити здоров'я морського середовища та добробут прилеглих прибережних громад, підкреслюючи потенційну цінність цих морських захищених територій (МРА) у досягненні багатьох цілей сталого розвитку в усьому світі.

У грудні 2022 року майже 200 країн погодилися захистити принаймні 30% наземних і морських екосистем планети до 2030 року — знаменита обіцянка «30 на 30» — у рамках Конференції ООН з біорізноманіття. Нещодавно створені МРА мають вирішальне значення для досягнення цих цілей. Однак було проведено мало досліджень, щоб з'ясувати, чи впливають МОР на прогрес у досягненні цілей сталого розвитку ООН, особливо тих, що стосуються морських екосистем, продовольчої безпеки та подолання бідності.

Для нового дослідження дослідники SERC вивчили вплив МРА в регіоні Мезоамериканського рифу. Вони не тільки виявили, що МОР з найсуворішими обмеженнями на вилов допомогли підтримувати рибальство, але й виявили зв'язок між захистом моря та підвищеним доходом і продовольчою безпекою в сусідніх прибережних громадах. [Link](#)

НАУКА І ТЕХНІКА:

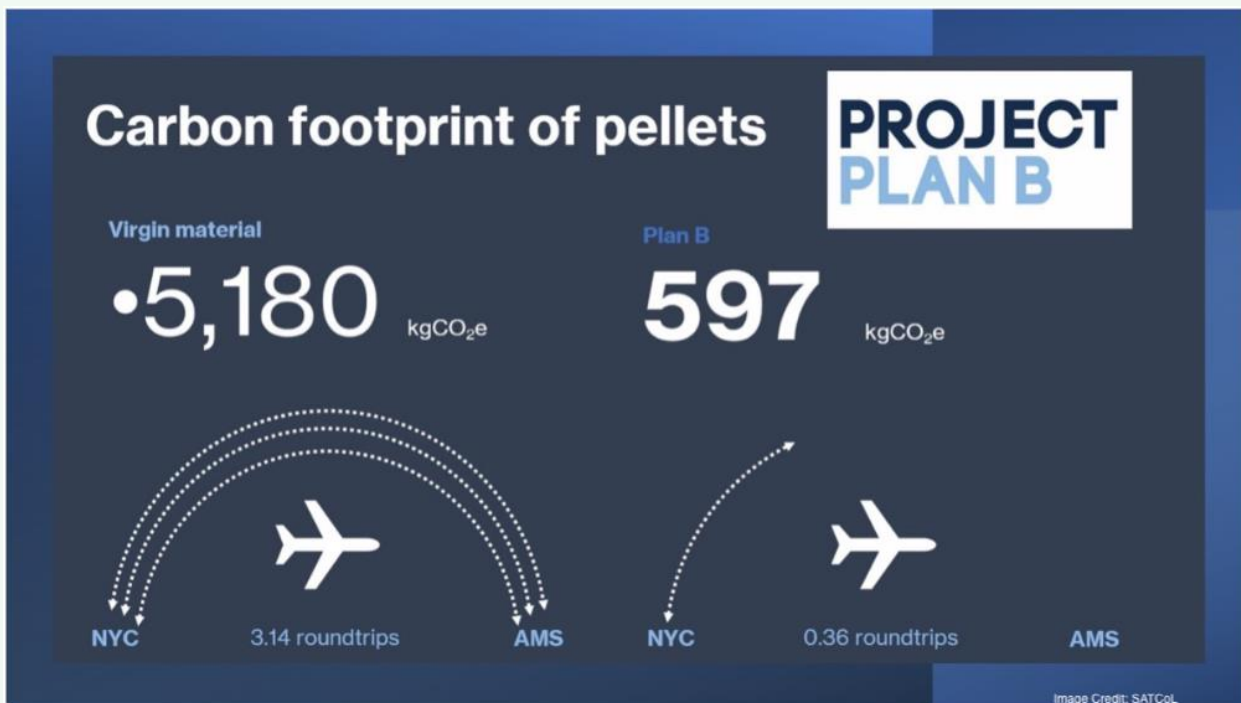
Революційна технологія покриття для прискорення впровадження зеленого водню

Oxford nanoSystems (OnS), компанія з передових технологій матеріалів, сьогодні оголосила про великий прорив у змаганні за зниження собівартості виробництва зеленого водню з нульовими викидами.

Покриття OnS, nanoFLUX, покращує продуктивність водню в лужних електролізерах більш ніж на 50%. Це значно нижча вартість, ніж поточні найсучасніші покриття. Покриття прискорить перехід до водневої економіки за рахунок радикального зниження витрат виробництва. Він також вирішує ключове завдання зробити зелений водень конкурентоспроможним порівняно з викопним паливом. [Link](#)

Оголошено перший у світі прорив у переробці текстилю

Поліестеровий текстиль успішно перероблено назад у сировину в рамках спільного підприємства між найбільшим благодійним колекціонером текстилю Великобританії та провідним виробником корпоративного одягу.

Project Re:claim є спільним підприємством між фахівцями з корпоративного одягу Project Plan B і Salvation Army Trading Company Ltd (SATCoL), торговим підрозділом благодійної організації, і оприлюднив плани щодо першого комерційного заводу з переробки поліестеру.

Project Plan B розробив ексклюзивну систему переробки поліестери на основі переробки пластикових пляшок. Торгова компанія Salvation Army Trading Company Ltd (SATCoL) встановить машину в одному зі своїх центрів обробки, який уже сортує та обробляє близько 65 000 тонн текстилю, що пожертвувався щорічно.

Тім Кросс, генеральний директор Project Plan B: «Нам потрібні сейсмичні зміни в тому, як проектується та виготовляється одяг. Переробка поліестерного текстилю є однією з найбільших можливостей зменшити шкідливий вплив виробництва одягу, і ця нова технологія є першою перевіреною системою комерційного масштабу, яка була розроблена, щоб впоратися з проблемами переробки одягу після споживання». [Link](#)